

Complementarities between the ASEAN Community Vision 2025 and the UN 2030 Agenda on Sustainable Development

ภูมิหลัง

- เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ไทยได้รับมอบหมายจากที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการให้เป็นผู้ประสานงานของอาเซียนในการส่งเสริมความเชื่อมโยง (complementarities) ระหว่างการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนภายใต้วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. 2025 กับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ซึ่งไทยได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างแข็งขัน โดยได้จัดประชุมระดมสมองกับหน่วยงานภายในและกับหน่วยงานของสหประชาชาติ เช่น UNESCAP UNDP และ UN Women หลายครั้งเพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมความเชื่อมโยงฯ ดังกล่าวและได้รายงานความคืบหน้าให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทราบเป็นระยะในโอกาสต่าง ๆ

- เมื่อเดือนมิถุนายน 2559 ฝ่ายไทย รองเลขาธิการอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม คณะผู้แทนถาวรของประเทศสมาชิกอาเซียนประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา และผู้แทน สอท. ประเทศสมาชิกอาเซียนได้หารือกับ UNESCAP เพื่อหารือเกี่ยวกับการส่งเสริม complementarities และแนวทางการทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมบริบทของสหประชาชาติเข้ากับบริบทของภูมิภาค ซึ่งในการประชุมครั้งนั้น UNESCAP ได้เสนอรายการ (Menu) สนับสนุนกิจกรรมที่น่าจะทำงานร่วมกันระหว่างอาเซียนกับ UNESCAP ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ด้านนโยบาย (Policy Mainstreaming) (2) ด้านการเงิน (Financial Mainstreaming) (3) การติดตามผลและการทบทวน (Follow up and Review) (4) เสนอการจัดลำดับความสำคัญ (Priorities) ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนอาจให้ความสำคัญ อาทิ การบูรณาการระดับภูมิภาค (Regional Integration) / ความเชื่อมโยง (Connectivity) / การบริหารเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction and Management) / การปกป้องทางสังคม (Social Protection)

- รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้หารือกันอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะกำหนดประเด็นสำคัญเร่งด่วน (priority areas) และแผนปฏิบัติการ (roadmap) ในการส่งเสริมความเชื่อมโยงฯ ให้เกิดเป็นรูปธรรมให้เร็วที่สุดเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ผู้นำอาเซียนได้ชื่นชมการดำเนินงานของไทยในการผลักดันเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องที่และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 และ 29 ที่เวียงจันทน์ เมื่อเดือนกันยายน 2559 ได้ขอให้มีการกำหนด priority area และ roadmap ในโอกาสแรกต่อไป

- เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2559 รมว. กต. ได้เป็นประธานจัดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สมัยพิเศษว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นครนิวยอร์ก และได้ออกแถลงการณ์ฯ ว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้ความสำคัญต่อความตั้งใจของอาเซียนที่จะบรรลุเป้าหมายทั้งสองในการสร้างประชาคมและการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งแสดงความพร้อมในการระบุ priority areas และ roadmap อาทิ การลดความยากจนและความหิวโหย (reducing poverty and hunger) การส่งเสริมความเท่าเทียมและความแข็งแกร่งของสตรี (promoting gender equality and women empowerment) การเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการพัฒนาสังคมที่เท่าเทียมกัน (fostering sustainable economic growth and equal social development) การปกป้องสิ่งแวดล้อม (protecting the environment) การเข้าถึงน้ำและอากาศที่สะอาด (ensuring access to clear water and air) การลดผลกระทบทางลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (minimizing adverse impact of climate change) เป็นต้น ที่ประชุมยินดีกับการที่ไทยเสนอตนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดมสมองระหว่างอาเซียนกับ

สหประชาชาติในช่วงไตรมาสแรกของปี 2560 เพื่อหารือและกำหนดประเด็นสำคัญเร่งด่วนและความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

- นอกจากนี้ ก่อนการประชุมครั้งนี้ รมว. กต. ได้เป็นประธานเปิดการเสวนาพิเศษภายใต้หัวข้อ การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับภูมิภาค: ส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. 2025 กับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 โดยวิทยากร (Panelists) ประกอบด้วย ดร. ชามฉัต อัครินทร์ รองเลขาธิการสหประชาชาติ/เลขาธิการบริหารของ UN ESCAP นาย David Nabarro ที่ปรึกษาพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติเรื่องวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ และนาย Haoliang Xu ผู้ช่วยเลขาธิการสหประชาชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก UNDP และนาง Maria-Noel Vaeza ผู้อำนวยการโครงการของ UN Women ซึ่งต่างย้ำความสำคัญของบทบาทอาเซียนในการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) ในระดับชาติ และเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายที่สำคัญทั้งสอง พร้อมให้ความเห็นต่อ priority areas อาทิ การลดความยากจน การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน การส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม การระดมทุนเพื่อการพัฒนา และความร่วมมือด้านสถิติ เป็นต้น การจัดการเสวนาในครั้งนี้เป็นข้อริเริ่มของไทยในฐานะผู้ประสานงานของอาเซียน เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน การที่ผู้แทนระดับสูงจากไทย สำนักเลขาธิการอาเซียน และสหประชาชาติ เข้าร่วมการเสวนาฯ สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของการเป็นหุ้นส่วนที่เข้มแข็งและเจตนาปรารถนาของทั้งสามฝ่าย ในการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง และทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

- ระหว่างวันที่ 26 – 28 กันยายน 2559 รองอธิบดีกรมอาเซียน (นายสุริยา จินดาวงษ์) ได้พบผู้แทน UNDP UN Women และธนาคารโลก (World Bank) เพื่อหารือเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของความร่วมมือระหว่างกันในการสนับสนุนการส่งเสริม complementarities โดย UNDP ชื่นชมการจัดทำตารางความเชื่อมโยง (matrix complementarities) และสนับสนุนให้มีการกำหนด sustainable development sectors คล้าย ๆ กับที่ G-20 กำลังจัดทำอยู่ พร้อมเสนอจัดทำแบบสอบถาม (survey) เพื่อสำรวจว่า คนในอาเซียนต้องการอะไรจาก SDGs และวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนฯ (เป็นอีกวิธีในการรณรงค์ SDGs ไปพร้อมกัน) UN Women เน้นการทำงานร่วมกับ ACWC และหน่วยงานปฏิบัติหลัก (sectoral bodies) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ในส่วนของ World Bank ยินดีต่อการดำเนินงานของอาเซียนในเรื่องนี้ และพร้อมที่จะเข้าร่วมการประชุมระดับสูงฯ High-level Brainstorming Dialogue on the Complementarities ในเรื่องนี้ในปี 2560 ในช่วงเดียวกับ Asia-Pacific Forum on Sustainable Development (APFSD) เพื่อศึกษาสาขาต่าง ๆ ที่จะร่วมมือกันต่อไป โดยเสนอให้มีการประชุมหารือระหว่าง World Bank กับอาเซียนกันหลังจากนั้น เพื่อกำหนดโครงการร่วมกันเป็นรูปธรรม

- เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2559 กรมอาเซียน ผู้แทนจากกรมองค์การฯ กรมเศรษฐกิจฯ และ สศช. ได้ประชุมระดมสมองกับนาย Stefanos Fotiou, Director, Environment and Development Division, UNESCAP และผู้แทนของ UNESCAP เพื่อวางแผนโครงสร้างรายงานระหว่างอาเซียนกับ UNESCAP ในการส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนฯ กับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ อย่างเป็นรูปธรรม โดย UNESCAP สนับสนุนของริเริ่มของไทย/อาเซียนในการสร้าง complementarities และเสนอโครงสร้าง Report ที่ไทยจะทำร่วมกับ UNESCAP และสำนักเลขาธิการอาเซียน โดยจะศึกษา possible complementarities ในประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) resilience (2) infrastructure และ (3) sustainable consumption and production ในขั้นนี้ กรมอาเซียน และ สศช. ได้เสนอให้เพิ่มเติมประเด็น (1) regional public goods (2) poverty alleviation และ (3) sustainable management of natural resources

- เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 ไทย UNESCAP และสำนักเลขาธิการอาเซียนได้มีการประชุม Technical Preparatory Meeting เพื่อหารือเกี่ยวกับการเตรียมการสำหรับการจัดการประชุม High-level Brainstorming Dialogue on Enhancing Complementarities Between the ASEAN Community Vision 2025 and the UN 2030 Agenda for Sustainable Development (HLBD) ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 31 มีนาคม 2560 ที่ UNESCAP

- เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ และ 8 มีนาคม 2560 กรมอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมเศรษฐกิจ การความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง สศช. พม.) ได้หารือกับผู้แทน ธนาคารโลกเกี่ยวกับโครงการที่ธนาคารโลกจะนำเสนอต่อที่ประชุม HLBD ซึ่งธนาคารโลกจะเน้นเรื่องการ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำ

- เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560 รมว. กต. และเลขาธิการบริหารของเอสแคปได้เป็นประธานการประชุม HLBD โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศเข้าร่วม พร้อมด้วย Ms. Victoria Kwakwa รองประธานธนาคารโลก นายวงศ์เทพ อรรถไกรวัลลภที่ รองเลขาธิการอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้แทน ระดับสูงจากหน่วยงานสหประชาชาติ และ ออท. เยอรมนี/ปทท. ในฐานะที่เยอรมนีเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ของอาเซียนและแขกของประธาน ที่ประชุมสนับสนุนโครงการที่ UN ESCAP UN Women UNDP และ ธนาคารโลกเสนอ ดังนี้

- UN ESCAP เสนอจัดทำรายงาน Complementarities Report ซึ่ง UN ESCAP จะร่วมมือกับไทย และ สลธ. อาเซียน ศึกษารายละเอียดของความเป็นไปได้ที่จะส่งเสริม complementarities ใน 5 สาขาหลัก กล่าวคือ (1) resilience (2) infrastructure and connectivity (3) sustainable consumption and production (4) poverty eradication และ (5) sustainable management of natural resources นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นควรให้มีการเสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุม ASEAN-UN Summit ครั้งที่ 9 ซึ่งจะมี ขึ้นในเดือน พฤศจิกายน 2560 ที่ฟิลิปปินส์

- UNDP เสนอ 2 โครงการ ได้แก่ 1) My World 2030 Survey: MY ASEAN Edition และ 2) the Regional Urban Climate Resilience Initiative (RUCRI)

- UN Women เสนอจัด Forum/Workshop on Economic Empowerment of Women

- World Bank เสนอ 3 โครงการ ได้แก่ 1) Creating jobs through service integration 2) Reducing inequality through programs aimed at eliminating stunting and malnutrition และ 3) Making growth greener through incentivizing investments in low carbon technologies, green bonds, and making infrastructure resilient to climate change

ที่ประชุมเห็นชอบที่จะดำเนิน 3 โครงการในลำดับแรก (fast track) เป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดผลเป็น รูปธรรมในโอกาสแรก กล่าวคือ (1) โครงการสำรวจความเห็นของประชาชนอาเซียนต่อสิ่งที่คาดหวังจาก ประชาคมอาเซียนและ SDGs โดย UNDP (2) งานเสวนา/การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองเกี่ยวกับการ ส่งเสริมศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ของสตรีโดย UN Women และ (3) การแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการฯ โดย ธนาคารโลก ส่วนโครงการที่เหลือนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจะพิจารณาในรายละเอียดต่อไป

- ไทยหวังว่า บทบาทของไทยในการเชื่อมโยงการดำเนินการของสหประชาชาติด้านการพัฒนาในภูมิภาค เอเชียแปซิฟิกจะช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของอาเซียน เพื่อช่วยลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก อาเซียนให้สามารถก้าวไปข้างหน้าตามวิสัยทัศน์อาเซียนได้ร่วมกัน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง